

ROLA KAPITAŁU INTELEKTUALNEGO W ZARZĄDZANIU PRZEDSIĘBIORSTWEM SEKTORA ENERGETYCZNEGO

Monika Zadłużna

Autoreferat rozprawy doktorskiej

Promotor: dr hab. **Jana Fazlagić** prof. nadzw. UEP

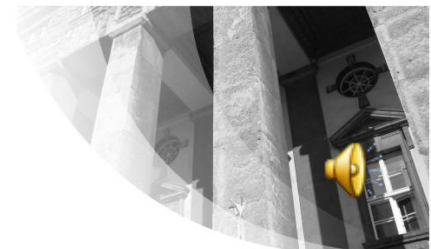
UNIwersytet Ekonomiczny
w POZNANIU

Poznań 06.12.2016

PLAN PREZENTACJI

- Uzasadnienie wyboru tematu.
- Zakres badań.
- Cele badawcze.
- Tezy badawcze.
- Metodyka badań.
- Struktura rozprawy.
- Ustalenia badawcze.

UZASADNIENIE WYBRANEGO TEMATU

- Globalizacja.

Utrata pełnego państwowego monopolu w energetyce. Otwarcie rynku energii elektrycznej. Zwiększenie znaczenia kontaktów międzynarodowych, doświadczenia, transferu wiedzy i informacji.

Geopolityczne uwarunkowania Rosji, jako głównego rozgrywającego na rynku surowców.

Globalne ocieplenie oraz wzrost znaczenia efektywności energetycznej.

- Wzrastające znaczenie innowacji.

Istotność przemysłu wysokich technologii.

- Zmiany adaptacyjne.

Specjalizacja w obrębie nauki zarządzania: zarządzanie przez cele, zmianą, jakością, wartością, kapitałem intelektualnym.

UZASADNIENIE WYBRANEGO TEMATU

- Kumulacja systemowych problemów w sektorze energetycznym.
- Przestarzały, wymagający modernizacji system energetyczny.
- Niska elastyczność jednostek wytwórczych.
- Niewielkie możliwości magazynowania i importu energii.
- Niezgodna z wytycznymi KE struktura miksu energetycznego.
- Słaby rozwój OZE.
- Mały zakres energii prosumenckiej.
- Brak strategicznych zmian systemowych.
- Brak efektów synergii.
- Niewielki obszar integracji transgranicznych.
- Zawirowania polityczne, tworzenie regulacji niepotrzebnych.
- Nieefektywność rynku energii w obecnym kształcie.

ZAKRES PRACY

Przedmiot badań	Istota kapitału intelektualnego w przedsiębiorstwach sektora energetycznego, kreująca wartość przedsiębiorstwa.
Podmiot badań	Przedsiębiorstwa sektora energetycznego działające na rynku polskim, z polskim kapitałem: ENEA SA, ENERGA SA, PGE SA, TAURONPE SA. Grupa ENERGA SA, jako podmiot wyróżniony dający podstawę wyników badań.
Zakres przestrzenny	Obszar Polski oraz wybranych krajów w odniesieniu, do których dokonano opisu zarządzania w przedsiębiorstwach sektora energetycznego w nim działających.
Zakres czasowy	2007-2015

CEL GŁÓWNY

- Identyfikacja i określenie roli i determinant wartości kapitału intelektualnego w przedsiębiorstwie sektora energetycznego w ujęciu statycznym (struktura) i dynamicznym (procesy zarządzania).
- Określenie relacji zachodzących między wartością przedsiębiorstw sektora energetycznego, a ich kapitałem intelektualnym.

CELE SZCZEGÓŁOWE

CELE APLIKACYJNE	CELE POZNAWCZE
Identyfikacja komponentów kapitału intelektualnego przedsiębiorstw sektora energetycznego.	Rozpoznanie przyczyn istniejącej luki poznawczej w zakresie zarządzania kapitałem intelektualnym w przedsiębiorstwach sektora energetycznego.
Opracowanie zasad budowy raportu poziomu kapitału intelektualnego z ujęciem wartości przedsiębiorstw sektora energetycznego.	Określenie zasadności twierdzenia N. Bontisa, że im większy kapitał strukturalny przedsiębiorstw (sektora energetycznego), tym większy wynik na działalności.
	Poparcie znaczenia pomiaru kapitału intelektualnego w ujęciu zarówno ilościowym, jak i jakościowym.
	Określenie istotności wprowadzenia ogólnego, rządowego wymogu raportowania kapitału intelektualnego przez przedsiębiorstwa sektora energetycznego.

TEZY BADAWCZE

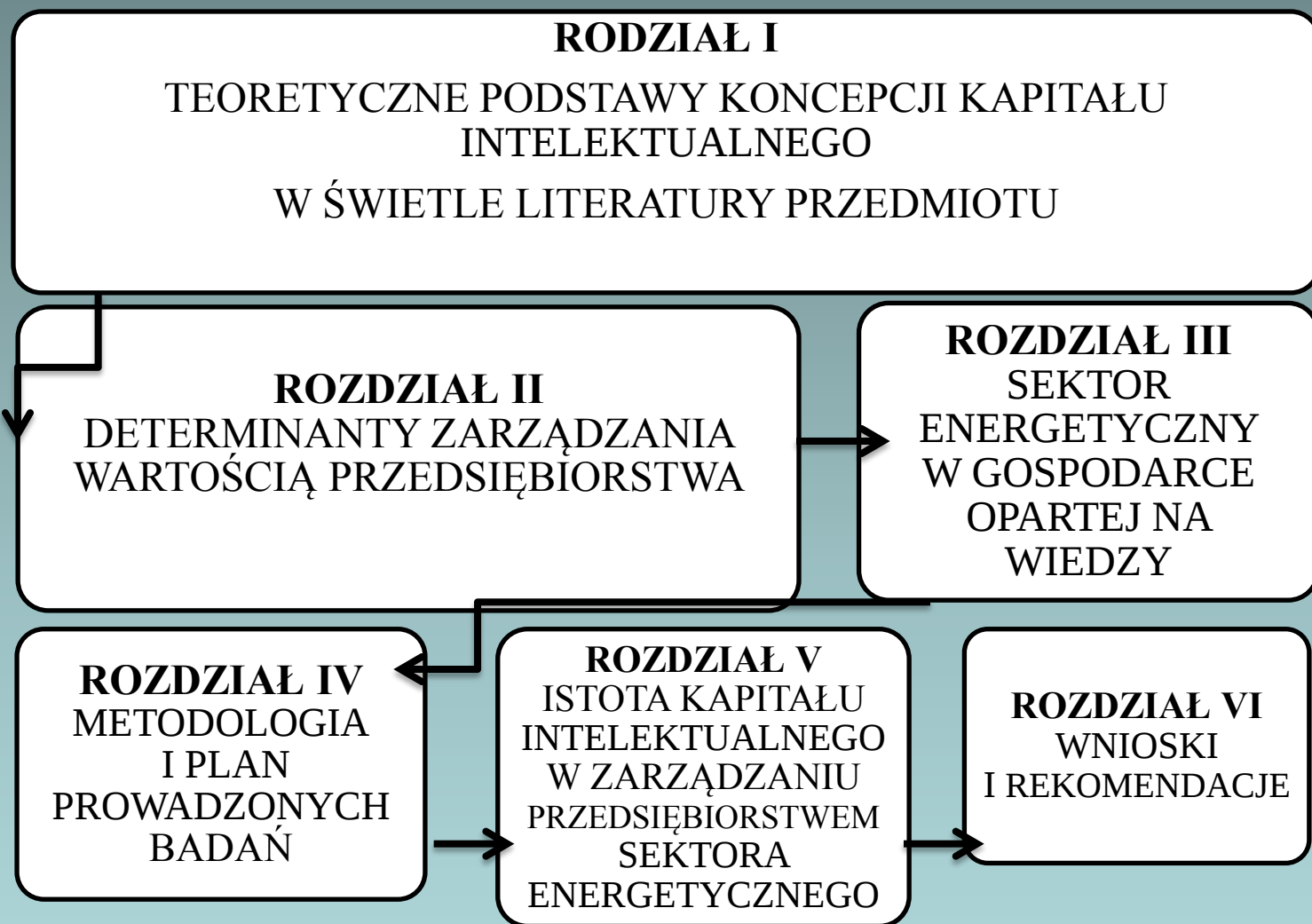
- Na kapitał intelektualny przedsiębiorstw sektora energetycznego składa się kapitał ludzki, który poprzez innowacyjne zarządzanie pozostałymi formami kapitału zapewnia ciągłość dostaw energii elektrycznej.
- Na podstawie porównania metod pomiaru kapitału intelektualnego uznaje się, że w przypadku przedsiębiorstw sektora energetycznego najbardziej adekwatnymi są metody: IC Rating, japońskie wytyczne, Meritum, KCETM, Strategiczna Karta Wyników, wskaźnik patentów.

METODYKA BADAŃ

- Analiza literatury z podziałem na publikacje krajowe oraz zagraniczne.
- Obserwacja działalności Grupy ENERGA SA oraz sytuacji w sektorze energetycznym.
- Wywiady z pracownikami Grupy ENERGA SA, pracownikami jednostek pośrednio powiązanych z sektorem, naukowcami z zakresu kapitału intelektualnego, wartości przedsiębiorstwa.
- Wykorzystanie metody triangulacji.

USTALENIA BADAWCZE

Forma kapitału	Elementy kapitału
Kapitał ludzki	• Liczba zatrudnionych. • Kompetencje pracowników (wykształcenie pracowników, szkolenia, doświadczenie, umiejętności, stosunek do organizacji, witalność). • Ocena ciągłego kształcenia. • Zadowolenie pracowników z pracy w organizacji. • Wypracowana własność intelektualna.
Kapitał organizacyjny	• Strategia i misja przedsiębiorstwa (tworzenie, aktualizacja, realizacja). • Wartość marki, reputacja. • Kultura organizacyjna – etyka pracy. • Dostosowanie do rządowych regulacji. • Sprawność przepływu informacji.
Kapitał relacji	• Liczba umów, kontraktów warunkujących, porozumień. Wskaźniki rotacji. • Stosunki z instytucjami rządowymi: URE, Ministerstwo Energii. • Stosunki z dostawcami. • Stosunki z pozostałymi Grupami sektora energetycznego. • Stosunki z prosumentami.
Kapitał innowacji	• Patenty, know-how, licencje, znaki towarowe, prawa autorskie. • Technologie ekologiczne. • Technologie energetyczne. • Technologie informatyczne.
Kapitał procesów i procedur	• Perspektywa ekologiczna. • Procesy zarządcze. • Sieci i sojusz. • Systemy informatyczne. • Systemy administracyjne.
Kapitał infrastrukturalny	• Wewnętrzny: bazy danych, majątek trwały- transformatory, sieci, Smart Grid, nowoczesne technologie, majątek obrotowy i jego efektywność. • Zewnętrzny (własność intelektualna jednostek obcych).
Kapitał środowiska i ekologii	• Kreowanie wizerunku firmy przyjaznej dla środowiska (proekologicznej). • Wykonanie obowiązku zakupu energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych i skojarzonych. • Stworzenie mechanizmów stymulujących rozwój rynku odnawialnych źródeł energii.

Kapitał klientów	• Liczba klientów. • Umowy, kontrakty, kanały dystrybucji warunkujące rentowność klientów. • Stosunki z odbiorcami (Liczba zadowolonych klientów, terminowość obsługi). • Stosunki z jednostkami samorządowymi.
Kapitał finansowy	• Wyniki na działalności. • Przychody ze sprzedaży produktów/usług. • Przychody na pozostałych działalnościach. • Notowania akcji na GPW. • Optymalizacja kosztów własnych. • Wzrost rentowności sprzedaży. • Liczba klientów do wartości księgowej. • Outsourcing. • Benchmarking.

USTALENIA BADAWCZE

Kapitał ludzki jest podstawą, bazową formą kapitału intelektualnego we wszystkich segmentach przedsiębiorstw sektora energetycznego.

Kluczową rolę w zarządzaniu kapitałem ludzkim sektora energetycznego odgrywa ciągłość szkoleń technicznych. prowadzących do przyrostu ekonomicznych kompetencji zatrudnionych.

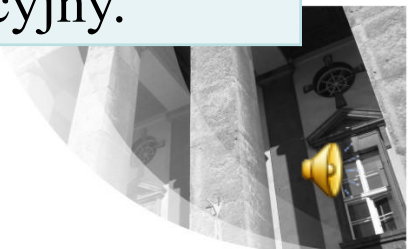
W przypadku pozostałych form kapitału intelektualnego występuje różna ich istotność rozpatrywana według segmentu działalności przedsiębiorstw energetycznych:

Centrala – kapitał klientów, kapitał organizacyjny, kapitał infrastrukturalny.

Dystrybucja – kapitał klientów, kapitał infrastrukturalny.

Wytwarzanie – kapitał infrastrukturalny.

Obrót – kapitał klientów, kapitał innowacji, kapitał organizacyjny.

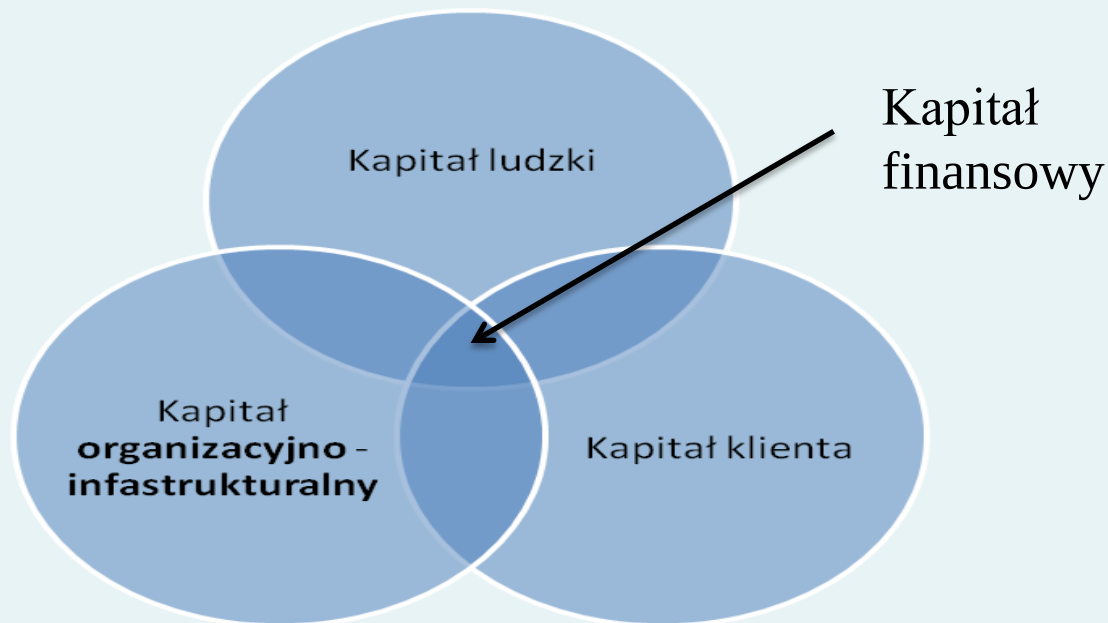

USTALENIA BADAWCZE

Wiedza, doświadczenie pracowników – 66% badanych

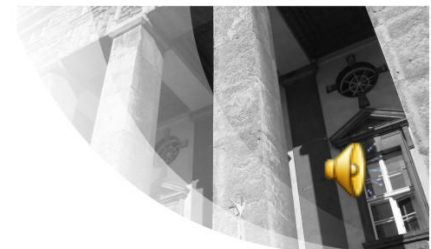
Klient – 34% badanych

Technologia – 71% badanych

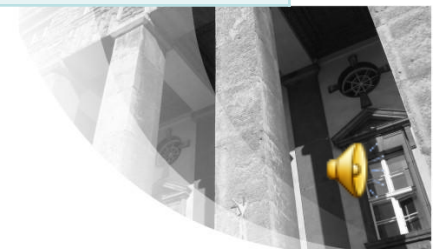
USTALENIA BADAWCZE

- Synergia form kapitału intelektualnego wpływa na tworzenie wyniku na działalności – w tym również kapitału finansowego.
- Kluczowym działaniem jest zawarcie w strategii przedsiębiorstw sektora energetycznego definicji kapitału intelektualnego oraz wartości przedsiębiorstwa.
- Raporty Kapitału Intelektualnego z ujęciem ilościowym oraz jakościowym dadzą klarowny obraz sektora/przemysłu, zwiększą rekomendacje do zainwestowania w akcje spółek, a poprzez to zwiększą wyniki na działalności.
- Raporty Kapitału Intelektualnego zwrócą szczególną uwagę na głębszą analizę wartości niematerialnych i prawnych.

USTALENIA BADAWCZE

- Na szczególną uwagę w zarządzaniu przedsiębiorstwem energetycznym zasługują generowane wynalazki objęte ochroną patentową opierające się na polskiej i zagranicznej wiedzy akademickiej.
- Zarządzanie kapitałem intelektualnym wskaże na jego komplementarność wraz z postępem technicznym.
- Zarządzanie Kapitałem Intelektualnym w sektorze energetycznym da możliwość stworzenia miarodajnej analizy SWOT sektora.
- Zarządzanie Kapitałem Intelektualnym dając podstawy zmian organizacyjnych przyczyni się do eliminacji istniejącego w sektorze chaosu.
- Zarządzanie Kapitałem Intelektualnym da podstawy szerszej analizy wartości przedsiębiorstw sektora energetycznego, której znaczenie z roku na rok będzie wzrastać.

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Monika Zadłużna

UNIwersytet Ekonomiczny
w POZNANIU

